

Datum van inontvangstneming : 24/03/2015

Zaak C-80/15

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

20 februari 2015

Verwijzende rechter:

Finanzgericht Baden-Württemberg (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

27 januari 2015

Verzoekende partij:

Robert Fuchs AG

Verwerende partij:

Hauptzollamt Lörrach

FINANZGERICHT BADEN-WÜRTTEMBERG

Beschikking

[OMISSIS]

in het financieelrechtelijke geschil

Robert Fuchs AG

[OMISSIS] SCHINDELLEGI, Zwitserland

verzoekster,

[OMISSIS]

tegen

Hauptzollamt Lörrach

kantoor te Freiburg[OMISSIS]

Freiburg, [OMISSIS]

verweerder,

betreffende douanerechten

heeft de 11. Senat van het Finanzgericht Baden-Württemberg [OMISSIS] [op] 27 januari 2015 [OMISSIS]

beslist:

1. Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt overeenkomstig artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

Moet artikel 555, lid 1, van verordening (EEG) nr. 2454/93 van de Commissie van 2 juli 1993 houdende vaststelling van enkele bepalingen ter uitvoering van het communautair douanewetboek, zoals gewijzigd [Or. 2] bij verordening (EG) nr. 2286/2003 van de Commissie van 18 december 2003 (PB L 343, blz. 1), aldus worden uitgelegd dat ook instructievluchten tegen vergoeding met een helikopter met een leerling/piloot en een leraar aan boord als gebruik voor bedrijfsdoeleinden van een vervoermiddel moeten worden beschouwd?

2. [OMISSIS] [Schorsing]

Uiteenzetting inzake rechtsmiddelen

[OMISSIS]

Motivering

I.

- 1 Verzoekster is een door het Bundesamt für Luftfahrt (federale luchtvaartdienst) goedgekeurd luchtvaart- en onderhoudsbedrijf, dat in Zwitserland is gevestigd. Zij biedt met name diensten aan inzake helikoptervluchten, in het bijzonder vluchten tot scholing en opleiding voor particulieren en beroepspiloten.
- 2 Het Hauptzollamt, verweerder, verleende verzoekster op daartoe strekkend verzoek bij besluit van 13 oktober 2009 onder de gebruikelijke voorwaarden voor tien individueel genoemde en op verzoeksters naam in Zwitserland geregistreerde helikopters vrijstelling van de transportplicht en van de verplichting te landen op een douaneluchtvaartterrein (Zollflugplatzzwang) bij binnenkomst uit Zwitserland met landing op het bijzondere luchtvaartterrein Bremgarten (Sonderlandeplatz). De vrijstelling werd verleend tot en met 30 november 2012. Verzoekster beschikte niet over een toestemming overeenkomstig § 2, lid 7, eerste zin, Luftverkehrsgesetz (luchtvaartwet) voor vliegtuigen zonder toelating of

goedkeuring krachtens deze wet, die het grondgebied binnenkomen waar deze wet geldt, of er anderszins worden binnengebracht om in het verkeer te worden gebracht.

- 3 De helikopters werden in 2009 en 2010 bij verschillende opleidingen tot privé- en beroepspiloot over meerdere dagen ofwel door een leraar in verzoeksters dienst ofwel door een leerling-piloot in **[Or. 3]** aanwezigheid van een leraar in het douanegebied van de Gemeenschap gebracht. Daarbij werd geland op het bijzondere luchtvaartterrein Bremgarten. Zowel op de dag van binnenkomst uit Zwitserland als op een tot twee dagen daarna werden instructievluchten uitgevoerd die op het bijzondere luchtvaartterrein Bremgarten aanvingen en eindigden, zonder dat daarbij het douanegebied van de Gemeenschap werd verlaten. Vervolgens vlogen de helikopters van het bijzondere luchtvaartterrein Bremgarten terug naar Zwitserland. Door de helikopteruitrusting konden de piloot en de copiloot beide onafhankelijk van elkaar de helikopter besturen. Van die mogelijkheid werd bij alle vluchten gebruikgemaakt naargelang van de opleidingssituatie.
- 4 Het Hauptzollamt trok bij besluit van 23 mei 2011 met onmiddellijke ingang de vrijstelling in van de verplichting te landen op een douaneluchtvaartterrein voor de tien helikopters en deelde verzoekster bij aanslag van 10 juni 2011 **[OMISSIS]** onder meer de oplegging van douanerechten ten belope van 175.873,36 EUR voor de bij de opleiding gebruikte helikopters mee. De douaneschuld is ontstaan wegens niet-nakoming van de uit de regeling tijdelijke invoer voortvloeiende plicht krachtens artikel 204, lid 1, onder a, van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek (PB L 302, blz. 1; hierna: „douanewetboek”), omdat verzoekster de helikopters voor bedrijfsdoeleinden had gebruikt, ofschoon zij niet beschikte over een toestemming als bedoeld in § 2, lid 7, eerste zin, Luftverkehrsgesetz. Het Hauptzollamt verklaarde het bezwaar daartegen bij besluit van 2 april 2012 ongegrond, waarop verzoekster beroep instelde.
- 5 Ter ondersteuning van haar beroep , dat alleen de oplegging van douanerechten betreft, voert verzoekster aan dat was voldaan aan de vereisten voor volledige vrijstelling van invoerrechten bij tijdelijke invoer van transportmiddelen. Er was geen gebruik voor bedrijfsdoeleinden, daar geen personen tegen vergoeding zijn vervoerd of goederen al dan niet tegen vergoeding industrieel of commercieel zijn vervoerd. De tot einde 2003 geldende ruimere versie van artikel 555, lid 1, onder a, van verordening (EEG) nr. 2454/93 van de Commissie van 2 juli 1993 houdende vaststelling van enkele bepalingen ter uitvoering van het douanewetboek (PB L 253, blz. 1, in de ten tijde van de feiten toepasselijke versie; hierna: „uitvoeringsverordening”), volgens hetwelk het gebruik in het kader van **[Or. 4]** economische activiteiten van een onderneming in het algemeen wordt beschouwd als voor bedrijfsdoeleinden, is niet van toepassing. Het door de leerling-piloten betaalde opleidingsgeld is niet betaald voor vervoer.

- 6 Het Hauptzollamt gaat er evenwel van uit dat verzoekster de helikopters voor bedrijfsdoeleinden heeft gebruikt, aangezien bij de instructievluchten personen tegen vergoeding zijn vervoerd. Het begrip vervoer dient niet te worden beperkt tot het vereiste van verplaatsing, maar meer algemeen te worden opgevat, waarbij relevant is of de transportmiddelen personen aan boord hadden. Verzoeksters argument dat de leerling-piloten voor de opleiding en niet voor het vervoer zelf betaalden, is irrelevant aangezien de opleiding inhield dat de leerling-piloten opstegen en landden en zij daartoe dus moesten worden vervoerd. Bij gebruik voor bedrijfsdoeleinden mocht verzoekster volgens artikel 558, lid 1, onder c), van de uitvoeringsverordening alleen vervoer verrichten, dat aanvang of eindigde buiten het douanegebied.

II.

- 7 Voor de beslissing van het geschil zijn de volgende bepalingen relevant:

Douanewetboek:

Artikel 137

De regeling tijdelijke invoer maakt het mogelijk om in het douanegebied van de Gemeenschap met gehele of gedeeltelijke vrijstelling van de rechten bij invoer en zonder dat zij aan handelspolitieke maatregelen worden onderworpen, niet-communautaire goederen te gebruiken die zijn bestemd om te worden wederuitgevoerd zonder wijzigingen te hebben ondergaan, met uitzondering van hun normale waardevermindering ten gevolge van het gebruik dat ervan is gemaakt.

Artikel 141

De gevallen waarin en de bijzondere voorwaarden waaronder gebruik kan worden gemaakt van de regeling tijdelijke invoer met volledige vrijstelling van de [Or. 5] rechten bij invoer, worden vastgesteld volgens de procedure van het Comité.

Uitvoeringsverordening:

Artikel 555

1. Voor de toepassing van deze onderafdeling wordt verstaan onder:
 - a) „bedrijfsdoeleinden”: het gebruik van een vervoermiddel voor het vervoer van personen onder bezwarende titel of voor het industriële of commerciële vervoer van goederen, al dan niet onder bezwarende titel;
 - b) „gebruik voor particuliere doeleinden”: gebruik van een vervoermiddel voor andere doeleinden dan bedrijfsdoeleinden;

- c) „intern verkeer”: het vervoer van personen of van goederen die in het douanegebied van de Gemeenschap instappen respectievelijk worden geladen en in dit gebied weer uitstappen respectievelijk worden gelost.

2. ...

Artikel 558

1. Volledige vrijstelling van rechten bij invoer wordt verleend voor middelen voor vervoer over de weg, per spoor, door de lucht, over zee en de binnenwateren die:

- a) buiten het douanegebied van de Gemeenschap zijn geregistreerd op naam van een buiten dat gebied gevestigde persoon. Wanneer het vervoermiddel niet is geregistreerd, wordt aan deze voorwaarde geacht te zijn voldaan wanneer de eigendom ervan toebehoort aan een buiten het douanegebied van de Gemeenschap gevestigde persoon;
- b) door een buiten dat gebied gevestigde persoon worden gebruikt, onverminderd de artikelen 559, 560 en 561; en
- c) indien zij voor bedrijfsdoeleinden worden gebruikt, met uitzondering van middelen voor het vervoer per spoor, uitsluitend voor vervoer worden gebruikt dat buiten het douanegebied van de Gemeenschap aanvangt of eindigt. De vervoermiddelen mogen evenwel in het interne verkeer worden gebruikt indien de voorschriften **[Or. 6]** op vervoersgebied, met name de voorschriften op het gebied van toelating en exploitatie, zulks toelaten.

2. ...

Luchtvaartwet (Bundesgesetzblatt I 2007, 698)

§ 2

(1) ...

(7) Luchtvaartuigen, die niet in het toepassingsgebied van deze wet zijn geregistreerd en toegelaten, mogen slechts met een toelating het toepassingsgebied van deze wet binnenkomen, of anderszins aldaar worden binnengebracht om in het verkeer te worden gebracht. De toestemming is niet noodzakelijk wanneer een overeenkomst tussen het land van oorsprong en de Bondsrepubliek Duitsland of een voor deze twee landen bindende overeenkomst anders bepaalt.

(8) De in de leden 6 en 7 bedoelde toestemming kan in algemene termen of voor een specifiek geval worden verleend; het kan worden verbonden aan voorwaarden en aan een termijn.

...

Zollverwaltungsgesetz (wet douane-administratie) van 21 december 1992 (Bundesgesetzblatt I 1992, 2125; 1993, 2493)

§ 2 Verkeerswegen

(1) ...

(2) Inkomende luchtvaartuigen mogen slechts landen op een douaneluchtvaartterrein; uitgaande mogen alleen vanaf een dergelijk terrein vertrekken.

Zollverordnung (douaneverordening) van 23 december 1993 (Bundesgesetzblatt I 1993 blz. 2449; 1994 I, blz. 162)

[Or. 7]

§ 2 Douanetrajecten

(1) ...

...

(3) Bovendien kan in individuele gevallen ter vergemakkelijking van het verkeer in een administratieve procedure vrijstelling worden verleend van de verplichting douanetrajecten te volgen (Zollstraßenzwang), voor zover de omstandigheden het vereisen, de mogelijkheid van douanecontrole daardoor niet wordt aangetast en zulks niet ingaat tegen verbodsbepalingen en beperkingen.

§ 3 Douaneluchtvaartterreinen

(1) ...

(4) Voor vrijstelling van de verplichting om te landen op een douaneluchtvaartterrein is § 2, lid 3, van overeenkomstige toepassing.

III.

- 8 In casu is overeenkomstig artikel 204, lid 1, onder a, van verordening nr. 2913/1992 slechts een douaneschuld ontstaan indien verzoekster de bepalingen van de regeling tijdelijke invoer heeft overtreden. Dat is het geval wanneer de instructievluchten met de helikopters een gebruik voor bedrijfsdoeleinden vormen. In dit opzicht bestaat onzekerheid over de uitlegging van de relevante bepaling van artikel 555, lid 1, onder a, van de uitvoeringsverordening.

- 9 1. Met het oversteken van de grens tussen Zwitserland en Duitsland brachten de piloten de helikopters binnen de werkingssfeer van de regeling tijdelijke invoer (artikelen 137 e.v. douanewetboek). Plaatsing onder deze douaneregeling vereist een vergunning die is vereenvoudigd in het geval van binnenkomst van transportmiddelen. Overeenkomstig de artikelen 232, 233 en 234, lid 1, van de uitvoeringsverordening kan de vereiste douane-aangifte als impliciet worden beschouwd, waarbij tegelijk de goederen worden geacht te zijn aangebracht, de aangifte wordt geacht te zijn aanvaard en de vrijgave geacht te zijn verleend [**Or. 8**] (artikel 234, lid 1, van de uitvoeringsverordening). Dat geldt evenwel alleen wanneer is voldaan aan de desbetreffende voorwaarden. Dat was in casu het geval. Voor alle helikopters gold een vrijstelling van de verplichting te landen op een douaneluchtvaartterrein. De helikopters werden geacht te zijn aangebracht, de aangifte werd geacht te zijn aanvaard en de vrijgave geacht te zijn verleend.
- 10 2. Uit de plaatsing onder de regeling tijdelijke invoer volgen evenwel verplichtingen, die verzoekster volgens het Hauptzollamt niet is nagekomen. De fundamentele voorwaarden waaronder de regeling tijdelijke invoer voor transportmiddelen met volledige vrijstelling van invoerrechten geldt, blijken uit artikel 558 van de uitvoeringsverordening.
- 11 a) Aan de voorwaarden van lid 1, onder a en b, van die bepaling is onbetwistbaar voldaan. De helikopters waren in Zwitserland geregistreerd en werden slechts door in Zwitserland wonende vlieginstructeurs en leerling-piloten gebruikt.
- 12 b) Vervoermiddelen (met uitzondering van middelen voor het vervoer per spoor) mogen, indien zij voor bedrijfsdoeleinden worden gebruikt, in beginsel evenwel alleen worden gebruikt voor vervoer dat buiten het douanegebied van de Gemeenschap aanvangt of eindigt. Alleen wanneer de voorschriften op vervoersgebied, met name de voorschriften op het gebied van toelating en exploitatie, zulks toelaten, mogen zij eveneens in het interne verkeer worden gebruikt (artikel 558, lid 1, onder c, tweede volzin, van de toepassingsverordening). Dat is in casu het geval, aangezien het Luftfahrtbundesamt de vereiste toestemming krachtens § 2, lid 7, eerste volzin, Luftverkehrsgesetz niet had verleend.
- 13 Dat is evenwel alleen relevant indien de helikopters, zoals het Hauptzollamt aanneemt, gedurende de instructievluchten voor bedrijfsdoeleinden zijn gebruikt.
- 14 Of verzoekster de helikopters voor bedrijfsdoeleinden heeft gebruikt, hangt af van de uitlegging van de definitie in artikel 555, lid 1, onder a, van de uitvoeringsverordening. Deze regeling verstaat onder „gebruik voor bedrijfsdoeleinden” het gebruik van een vervoermiddel voor het vervoer van personen onder bezwarende titel of [**Or. 9**] voor het industriële of commerciële vervoer van goederen, al dan niet onder bezwarende titel. Onbetwist zijn tijdens de instructievluchten geen goederen vervoerd. Naast de piloot/vlieginstructeur

bevonden zich verder alleen de leerling-piloten aan boord. Deze laatsten hebben voor de opleiding een vergoeding betaald. Voorts werden de instructievluchten gegeven in het kader van verzoeksters commerciële activiteiten.

- 15 Uit de formulering „gebruik [...] voor het vervoer” (in de Engelse versie „... for the transport of persons...”, in de Franse versie „pour l’acheminement des personnes...”) kan evenwel worden afgeleid dat slechts sprake is van gebruik voor bedrijfsdoeleinden wanneer het vervoer bij het gebruik op de voorgrond staat. Dat was hier niet het geval. Het vervoer volgde veeleer noodzakelijkerwijze uit de opleiding aan boord van een luchtvaartuig. Tevens werd de door de leerlingen betaalde vergoeding voor de opleiding betaald en niet specifiek voor het vervoer. Slechts wanneer artikel 555, lid 1, onder a, van de uitvoeringsverordening aldus wordt uitgelegd dat ook een bedrijfsmatig handelen tegen vergoeding, waarbij het vervoer van personen niet op de voorgrond staat, onder die bepaling valt, zou in casu sprake kunnen zijn van een gebruik voor bedrijfsdoeleinden.
- 16 Volgens de Senat impliceert de formulering „gebruik van een vervoermiddel voor het vervoer van personen of goederen tegen vergoeding“ niet dat, om te kunnen spreken van gebruik voor bedrijfsdoeleinden, een vervoermiddel in de eerste plaats voor vervoer wordt gebruikt en dat de vergoeding in wezen voor vervoer is betaald. Bijgevolg zou als voorwaarde om gebruik voor bedrijfsdoeleinden aan te nemen, alleen gelden dat het gebruik van een vervoermiddel in elk geval ook tot vervoer van personen dient en daarvoor ook een vergoeding is betaald.
- 17 De Senat kan verzoeksters betoog dat de wijziging van artikel 555, lid 1, onder a, van de uitvoeringsverordening bij verordening (EG) nr. 2286/2003 van de commissie van 18 december 2003 (PB L 343, blz. 1) tegen een ruime uitlegging pleit, in het licht van de ontwikkeling van de bepaling niet volgen.
- 18 In de vorige versie van artikel 555, lid 1, onder a, van de uitvoeringsverordening, die de bepaling van verordening (EG) nr. 993/2001 van de Commissie van 4 mei 2001 (PB L 141, blz. 1) had behouden, definieerde „bedrijfsdoeleinden” als „gebruik van een **[Or. 10]** vervoermiddel voor het vervoer van personen of goederen tegen vergoeding of in het kader van de economische activiteiten van een bedrijf”. Daarmee viel ook transport om niet van personen in het kader van de economische activiteiten van een bedrijf onder de definitie „gebruik voor bedrijfsdoeleinden”. Die regel was onverenigbaar met de Overeenkomst van Istanboel, die „commercieel gebruik” definieert als „vervoer van personen tegen vergoeding of vervoer van goederen voor bedrijfsdoeleinden al dan niet tegen vergoeding” (Overeenkomst inzake tijdelijke invoer en de aanvaarding van de daarbij behorende bijlagen van 26 juni 1990 – Overeenkomst van Istanboel – Bijlage C, artikel 1, onder b, PB L 130, blz. 1). De Commissie wijzigde daarom de bepalingen en nam in verordening (EG) nr. 2286/2003 van 18 december 2003 de bewoordingen van de overeenkomst van Istanboel in artikel 555, lid 1, onder a, van de uitvoeringsverordening over. De wijziging door de wetgever beoogde evenwel alleen personenvervoer om niet uit de definitie van gebruik voor

bedrijfsdoeleinden te halen (overweging 12 van verordening (EG) nr. 2286/2003). Uit die wijziging en uit de overweging dienaangaande kan volgens de Senat niet worden geconcludeerd dat een ruimere beperking is beoogd van de feiten die als gebruik voor bedrijfsdoeleinden dienen te worden aangemerkt.

[OMISSIS]